

SYLABUS PRZEDMIOTU W SZKOLE DOKTORSKIEJ

Tytuł	<i>Ekonomia ludnościowa</i>
Tytuł w jęz. ang.	Population Economics

Status przedmiotu	obowiązkowy dla: <i>ogólny SzD</i>
	do wyboru dla:

Autor/autorzy sylabusa:	Zespół :	koordynator: prof. dr hab. Marek Góra
		członek zespołu: dr hab. Agnieszka Chłoń-Domińczak, prof. SGH
		członek zespołu: dr Anita Abramowska-Kmon

Prowadzący zajęcia	A. Zespół :	koordynator: prof. dr hab. Marek Góra
		członek zespołu: dr hab. Agnieszka Chłoń-Domińczak, prof. SGH
		członek zespołu: dr Anita Abramowska-Kmon
	B. Indywidualnie:	1.
		2.

Sygnatura przedmiotu:

Część A

1. Syntetyczna charakterystyka przedmiotu (główne hasła – około 400 znaków):

Przedmiot obejmuje gospodarcze i społeczne konsekwencje przemian ludnościowych w XXI w. Wśród omawianych tematów znajdują się: demograficzny aspekt instytucji państwa opiekuńczego, dywidenda demograficzna, teoria Malthusa i równowaga ekonomiczno-demograficzna, teoria dochodu permanentnego i rozkład dochodów w cyklu życia, model nakładających się pokoleń (overlapping generations), polityki publiczne i instytucje w warunkach starzenia się ludności, prywatne i publiczne reakcje na wyzwania wynikające ze starzenia się ludności, systemy emerytalne, produkcja i alokacja czasu w gospodarstwach domowych, ekonomia małżeństwa, płodności i rodziny z uwzględnieniem alokacji wewnątrz rodziny.

2. Słowa kluczowe (3 – 6 słów):

Starzenie się ludności, dochód permanentny, systemy emerytalne

Część B		
Przedmiotowe efekty uczenia się		Powiązanie z efektami uczenia się dla SzD
Wiedza (liczba efektów od 2 do 5)		
W.1	Zna główne teorie demograficzne, podstawowe kierunki zmian demograficznych, ich mechanizm, przyczyny i konsekwencje gospodarcze.	P8S_WG
W.2	Rozpoznaje najważniejsze założenia teorii dochodu permanentnego, zna mechanizmy wygładzania konsumpcji z użyciem publicznych i prywatnych transferów i realokacji.	P8S_WG
W.3	Rozumie znaczenie i powiązania pomiędzy polityką ludnościową, społeczną i gospodarczą, identyfikuje skutki tych polityk i rozumie ich ograniczenia.	P8S_WG P8S_WK
W.4	Rozumie różnice między mikro i makroekonomicznymi aspektami polityki społecznej, z uwzględnieniem systemów emerytalnych, rozpoznaje ich ekonomiczne i społeczne konsekwencje oraz efekty zewnętrzne generowane przez różne polityki społeczne.	P8S_WK
Umiejętności (liczba efektów od 2 do 5)		
U.1	Analizuje i krytycznie ocenia globalne przemiany demograficzne i ich kierunki oraz zróżnicowanie pomiędzy regionami i krajami.	P8S_UW P8S_UK
U.2	Analizuje powiązania pomiędzy demograficznymi i ekonomicznymi procesami na poziomie jednostki, rodziny, gospodarstwa domowego i krajowym.	P8S_UW P8S_UK
U.3	Potrafi przeprowadzić krótko i długoterminową analizę reakcji gospodarki na zmiany demograficzne oraz reformy polityki społecznej i gospodarczej.	P8S_UW P8S_UK
Kompetencje społeczne (liczba efektów od 1 do 3)		
K.1	Docenia znaczenie procesów demograficznych dla przemian społecznych i gospodarczych na poziomie globalnym, regionalnym, i krajowym.	P8S_KK
K.2	Zauważa powiązania między przemianami demograficznymi i ekonomicznymi a środowiskiem instytucjonalnym i prawnym.	P8S_KK
K.3	Argumentuje swoje opinie na tematy związane ze zmianami ludnościowymi i potrafi je konfrontować z argumentami innych.	P8S_KR

Część C

Semestralny plan zajęć:

1. Wprowadzenie do tematu, rola teorii w badaniach naukowych, zależności na poziomie mikro i makroekonomicznym.
2. Teorie demograficzne: teoria Malthusa, pierwsze i drugie przejście demograficzne, wybrane teorie dotyczące płodności, zgonów i migracji.
3. Ekonomia pokoleń: podstawy i zastosowania, teoria dochodu permanentnego, naturalna i instytucjonalna wymiana pomiędzy generacjami.
4. Dywidenda demograficzna, piramida finansowa i demograficzna, tradycyjne i współczesne podejścia do wymiany międzypokoleniowej.
5. Ekonomia pokoleń: dochód, konsumpcja, transfery i oszczędności w cyklu życia, podział PKB pomiędzy pokoleniami.
6. Ekonomia pokoleń: rola prywatnych i publicznych instytucji jako narzędzi alokacji dochodu, wpływ struktury wiekowej na bilans w cyklu życia (lifecycle deficit) i źródła jego finansowania.
7. Systemy emerytalne, ich cele i narzędzia, emerytury vs. pozostałe prywatne i publiczne instytucje.
8. Długoterminowe konsekwencje starzenia się ludności: zobowiązania i wydatki.
9. Kierunki reform systemów emerytalnych.

Literatura podstawowa (jeśli wybrane fragmenty publikacji zwartych, to wskazane podanie rozdziałów, ew. stron):

- Becker, G. A., 1991. Treatise on the Family, Enlarged Edition, Harvard University Press
- Blake, D., 2006. Pension Finance, John Wiley&Sons,
- Caselli G., Vallin J., Wunsch G., 2005, Demography: Analysis and Synthesis, Four Volume Set: A Treatise in Population
- Diamond P., N.Barr, Reforming Pensions. Principles and Policy Choices. 2008. Oxford University Press
- Diamond, P. 2002. Social Security Reform, Oxford University Press, The Lindahl Lectures,
- Góra, M. 2003 Wpływ systemu zabezpieczenia społecznego na rynek pracy, "Ekonomista" nr 1,s. 9-20;
- Góra, M., 2013. Political economy of pension reforms, "IZA Journal of Labor & Development"
- Holzmann, R. E. Palmer, R. Palacios, and S. Sacchi. 2019. Progress and Challenges of Nonfinancial Defined Pension Schemes. World Bank. Washington,
- Lee, R., A. Mason, and members of the NTA network. 2014. Is Low Fertility Really a Problem? Population Aging, Dependency, and Consumption. Science (346): 229-34. DOI: 10.1126/science.1250542
- Lee, R., A.Mason. 2008. Population Aging and the Generational Economy. A Global Perspective, Edward Elgar
- Piggott, J., Woodland, A. 2016. A Handbook of the Economics of Population Ageing. North-Holland.
- Preston S.H., Heuveline P., Guillot M., 2008, Demography: Measuring and Modelling Population Processes, Encyklopedia Demografia EOLSS (link: <http://people.duke.edu/~zengyi/UNESCO-EOLSS%20Demography-%20revised-final-manuscripts/>)
- Stock, J.H, D.A. Wise, Pensions, the Option Value of Work and Retirement, "Econometrica" 1990, tom 58, nr 5,s. 1151-1180.
- United Nations Population Division. 2013. National Transfer Accounts Manual. Measuring and Analysing the Generational Economy.
- Willekens, F., 2018, Wykład w książce z okazji nadania mu Doktoratu Honoris Causa SGH (dostępne na stronach SGH)

Literatura uzupełniająca (jeśli wybrane fragmenty publikacji zwartych, to wskazane podanie rozdziałów, ew. stron):

- Artykuły naukowe w temacie wykładu
- Bieżące publikacje United Nations Population Unit, OECD, Eurostatu
- Publikacje dotyczące ekonomii pokoleniowej (www.ntaccounts.org)

(...)

Część D

Forma zajęć:	Wymiar zajęć w godz.:
Ogółem godzin <i>w tym:</i>	60
Konwersatorium	30
Dyskusja dydaktyczna	10
Praca w grupach	10
Prezentacja referatów	10
Elementy oceny końcowej (ogółem 100%), w tym:	
Egzamin ustny	60%
Referat	15%
Esej	25%
Liczba punktów ECTS	7

Część E

Metody dydaktyczne (nauczania) stosowane przez prowadzącego

- M.1. wykład konwersatoryjny (z *aktywnością doktorantów*)
- M.2. dyskusja dydaktyczna (*okrągłego stołu, burza mózgów, panelowa, itp.*)
- M.3. praca w grupach (*grupowe rozwiązywanie przykładów*)
- M.4. prezentacja referatów

Część F

Metody weryfikacji (sprawdziany) osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia

- W.1. egzamin ustny
- W.2. referat
- W.3. esej